

Ковальчук В.І.,

Інститут післядипломної
педагогічної освіти Київського
університету імені Бориса Грінченка,
канд. педагогічних наук, доцент

Сутність педагогічної майстерності майстра виробничого навчання

ПТНЗ

В сучасних умовах становлення і розвитку ринкових відносин та розвитку економіки постає одне з найважливіших питань - конкурентоспроможність продукції, техніки і технології, кадрових ресурсів. Все це висуває перед навчальними закладами профтехосвіти нові завдання щодо підвищення якості та ефективності навчання, виховання та розвитку майбутніх кваліфікованих робітників і фахівців.

Майстер виробничого навчання є ключовою фігурою навчально-виробничого процесу. Саме йому належить провідна роль в керуванні процесом навчання і виховання учнів в ПТНЗ.

Особливістю процесу виробничого навчання є пріоритет формування професійних умінь і навичок перед формуванням професійних знань. Знання є основою умінь, проте головною метою, яка визначає специфіку виробничого навчання як частини процесу професійної освіти, виступають професійні вміння і навички. Професійні вміння і навички учнів формуються поступово, протягом усього періоду навчання, чим обумовлена необхідність розробки і рішення взаємозалежної системи (ієрархії) дидактичних завдань, визначеної педагогічної стратегії в підході до реалізації основної мети виробничого навчання учнів стосовно до різних періодів навчального процесу. Це також знаходить відображення у виборі та застосуванні форм, методів і методичних прийомів виробничого навчання. У діяльності майстра, в порівнянні з діяльністю викладачів, значно знижується «питома вага» інформативної функції і посилюється керівна, напрямна, інструктивна функція[2, с.14-15]. Провідним методом виробничого навчання виступають

вправи, особливого значення набуває демонстрація трудових прийомів і способів, використання навчальної та виробничої документації.

Сьогодні майстру виробничого навчання важливо усвідомити завдання, що передбачають підготовку учнів, які мають уміти не тільки виконувати певні операції, а й творчо мислити, зіставляти та аналізувати факти, аргументовано захищати власну точку зору, мають достатню теоретичну підготовку, вміють реалізувати її на практиці. Для цього потрібне розуміння того, що сьогодні вже неможливо викладати традиційно, коли у центрі навчального процесу перебуває педагог, а учні пасивно сприймають матеріал[1, с.5]. Не можна володіти запасом знань на всі випадки життя – їх необхідно постійно поповнювати. Навчальний заклад це живий механізм, тому передбачити ситуації які можуть виникнути неможливо, але бути готовим до них потрібно. Тому кожен педагог повинен постійно навчатися. Високі професійні й особисті якості майстра, його педагогічне мистецтво сприяють успіху навчання і виховання молодих робітників. Чим вони вищі, тим, як правило, кращі результати навчально-виховної роботи. Водночас є необхідність постійного фахового вдосконалення, яке забезпечується диференційованим підходом до вдосконалення конкретних спеціальних знань, залежно від виду його професійної діяльності, що в свою чергу вимагає високої педагогічної майстерності.

Педагогічна майстерність – мистецтво навчання і виховання, мистецтво спрямовувати всі види навчально-виховної роботи на усесторонній розвиток учня, включаючи його світогляд і здібності [3, с.5].

Педагогічну майстерність визначає ефективність і якість діяльності майстра. Для педагогічної майстерності необхідні не тільки глибокі знання і навички з професії, яким майстер навчає учнів, необхідні ще й знання з педагогіки, психології, методики виробничого навчання.

Педагогічна майстерність - поняття комплексне. Це синтез різноманітних якостей особистості педагога, його наукових, технічних, педагогічних знань і умінь, що дозволяють йому домагатися за допомогою

системи педагогічних засобів найкращих результатів у навчанні, вихованні та розвитку своїх учнів. Головною ознакою педагогічної майстерності є вміння навчити учнів тому, що знає і вміє сам майстер. Педагогічна майстерність проявляється насамперед у тому, що майстер впевнено володіє ефективними способами навчання учнів, вміє виховувати у них позитивні якості особистості, повага до своєї майбутньої професії, вміє навчати долати труднощі на шляху до досягнення мети, у відповідальності за результати своєї педагогічної діяльності. Такий педагог має високий авторитет в учнів.

Педагогічна майстерність формується і розвивається в активному, творчому педагогічній праці на основі глибоких і різнобічних професійних знань і умінь, знань педагогіки, педагогічної психології, методики і організації навчання, вмінні застосовувати їх у практичній діяльності [2, с.173].

Від добре організованого майстром виробничого навчання навчально-виховного процесу й середовища для навчання, залежить успіх підготовки трудового потенціалу країни і добробут кожного з нас.

Використана література

1. Ковальчук В. І. Інноваційні підходи до організації навчального процесу в ПТНЗ: спецкурс для підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів освіти — К.: Шкільний світ, 2009. — 136 с.
2. Скакун В. А. Организация и методика профессионального обучения: Учебное пособие. М.:Форум:ИНФРА-М,2007-336 с.
3. Якушева С.Д. Основы педагогического мастерства: учебник для студ. сред. проф. учебн. заведений / С.Д. Якушева. – 3-е изд., стер. – М.: издательский центр «Академия», 2010. -256 с.